

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/23668

6K.10

Sayı : 56020453/2013-610.01-580/790/1433
Konu : Yazılı soru önergesi

16 / 09 / 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 03/06/2013 tarihli ve 43452547-120.07-126548 sayılı yazı,
b) 13/06/2013 tarihli ve 2885/5534 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Muraz Bozlak tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23668 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-580/797/1442
Konu : Yazılı soru önergesi

16. / 09 / 2014

Sayın Murat BOZLAK
Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23668 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 650 sayılı "Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin 26/08/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği malûmlardır. Kararnamenin 1. maddesiyle, "2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"un 13/A maddesine hüküm eklenerek, Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurulara ilişkin, ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve görüşlerini istemek, savunmaları hazırlamak ve gerektiğinde oturumlara temsilci göndermek ve diğer görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde İnsan Hakları Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Bakanlığımız ile Dışişleri Bakanlığı arasında imzalanan 14 Kasım 2011 tarihli işbirliği protokolü gereğince; 1 Mart 2012 tarihinden geçerli olmak üzere, daha evvel Dışişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)ne yapılan başvurularda Hükümeti savunma ve AİHM'nin ihlâl kararlarının icrası görevi, dış politikayı ilgilendiren başvurular ve Devlet başvuruları için öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla, Bakanlığımız tarafından üstlenilmiştir.

II- AİHM'in Ülkemiz hakkında vermiş olduğu ihlâl kararları, yeni kararlar olmayıp 1994 yılından bu yana verilen ve biriken kararlardan oluşmaktadır. Herhangi bir uygulamanın AİHM'ne götürülebilmesi için iç hukuk yollarının tamamının tüketilmesi gerektiği ve AİHM'nin kendisine yapılan bir başvuru hakkında ortalama 5 yıl sonra karar verebildiği dikkate alındığında, bugün verilen bir ihlâl kararının konusunu, yaklaşık on yıl önce ortaya konulan bir uygulama oluşturmaktadır. Yapılan yargı reformları da yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren yürütülecek uygulamaları etkileyeceğinden, gelecekte yaşanacak insan hakkı ihlallerinin azalması, bugün yapılan bu çalışmaların başarısını ortaya koyacaktır.

III- AİHM'ne yapılan bir başvuru, AİHM tarafından Ülkemize iletildiği zaman bilgi sahibi olunmaktadır. Başvuruların, AİHM tarafından Ülkemize iletilmesi, yapıldığı yıla göre değil, kendi kurduğu sistem çerçevesinde ele alma sırasına göre gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, AİHM'ne hangi yılda kaç başvuru yapıldığı, ancak AİHM tarafından yapılacak bir istatistikî çalışma sonucunda öğrenilebilecek bir konudur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

AIHM'ne yapılan başvurulara ilişkin Bakanlığımızdaki veriler ise, başvuruların karara bağlandığı yıla göre hazırlanmıştır. Buna göre;

1- AIHM tarafından 2012 yılında 117, 2013 yılında 117 ve 2014 yılında (kesin olmayan verilere göre) 6 olmak üzere, son üç yılda Türkiye aleyhine toplam 240 ihlâl kararı verildiği;

2- Bakanlığımız, AIHM kararları gereği tazminat ödemelerine 1 Haziran 2012 tarihinde başlamıştır. AIHM tarafından verilen tazminat kararı, dostane çözüm ve tek taraflı deklarasyon sonucu yapılan ödemeler dahil olmak üzere başvuranlara, 1 Haziran ve 31 Aralık 2012 tarihleri arasında 1.707.060 Avro, 1 Ocak 2013 ve 21 Ocak 2014 tarihleri arasında 4.018.128 Avro olmak üzere toplam 5.725.188 Avro tazminat ödendiği;

Bakanlığımız kayıtlarından anlaşılmıştır.

IV- Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak Dışişleri Bakanlığının 12/08/2013 tarihli ve 2013/742727 sayılı cevabında;

A- AIHM Sekreteryasından alınan bilgiye göre Ülkemiz hakkında;

1- AIHM'nin yargılama yetkisini kabul ettiği tarihten 01/07/2013 tarihine kadar AIHM tarafından hukuken incelemeye alınan başvuru sayısının 53.787 olduğu; bu başvuruların, 1987-1998 yılları arasında 2.518, 1999 yılında 652, 2000 yılında 734, 2001 yılında 1.058, 2002 yılında 3.861, 2003 yılında 3.538, 2004 yılında 3.669, 2005 yılında 2.486, 2006 yılında 2.249, 2007 yılında 2.812, 2009 yılında 4.467, 2010 yılında 5.781, 2011 yılında 8.654, 2012 yılında 9.007 ve 2013 yılında (01/07/2013 tarihi itibarıyla) 2.301 olarak gerçekleştiği;

2- 2001 yılında 169, 2002 yılında 54, 2003 yılında 76, 2004 yılında 154, 2005 yılında 270, 2006 yılında 312, 2007 yılında 319, 2008 yılında 257, 2009 yılında 341, 2010 yılında 228, 2011 yılında 159 başvuruda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ihlâl edildiğine hükmedildiği; 2012 yılı bakımından, "Adalet ve Dışişleri Bakanlığı Arasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Önündeki Savunmalar ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcrasına İlişkin İşbirliği Protokolü"nün yürürlüğe girdiği 1 Mart 2012 tarihi itibarıyla Ülkemiz aleyhinde verilen ihlâl kararı sayısının 20 olduğu;

B- İhlâl kararları çerçevesinde hükmedilen tazminat miktarlarına ilişkin ödeme sorumluluğunun Maliye Bakanlığından Bakanlıklarına geçtiği 2004 yılı Mayıs ayından sonraki dönem için, 2004 yılında 22.227.431,00 Türk Lirası; 2005 yılında 16.218.875,48 Türk Lirası; 2006 yılında 13.847.145,88 Türk Lirası; 2007 yılında 26.221.833,85 Türk Lirası; 2008 yılında 10.391.440,84 Türk Lirası; 2009 yılında 11.662.799,72 Türk Lirası; 2010 yılında 33.099.33,12 Türk Lirası; 2011 yılında 37.137.069,80 Türk Lirası ve 2012 yılının ilk iki ayında 10.135.597,00 Türk Lirası olduğu,

Bildirilmiştir.

V- Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak Maliye Bakanlığının 24/07/2013 tarihli ve 4394-12636 sayılı cevabında;

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında kamu görevlilerine ilişkin bir kusur değerlendirmesi yapılmadığı, bu nedenle hükmedilen tazminatların ödendiğine dair bilgi ve belgeler intikal ettiğinde, başvuru konusu olayların ilgili bulunduğu idarelerden, kamu görevlilerinin kişisel sorumlulukları olup olmadığının, sorumluluk söz konusu ise

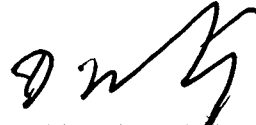
T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

sorumluların açık kimlik ve tebligata elverişli adreslerinin bildirilmesinin talep edildiği, ilgili idarelerce bildirilmesi ve 659 sayılı Genel B¼tçe kapsamındaki Kamu idareleri ve özel b¼tçeli idarelerce Hukuk Hizmetlerinin Y¼r¼t¼lmesine İlişkin Kanun H¼km¼nde Kararname h¼k¼mleri çerçevesinde talep edilmesi hâlinde, bu kişiler aleyhine Borçlar Kanununun ilgili h¼k¼mleri uyarınca r¼cuen tazminat davaları açıldığı;

Bakanlık kayıtlarına g¼re, bu bağlamda 62 dosyada işlem yapıldığı, sorumlu gerçek ve t¼zel kişiler aleyhine açılan r¼cu davalarında dava konusu yapılan toplam 9.295.104,05 T¼rk Lirası tahsil edildiği, 8 dosyada sorumlu belediyelerden rızaen yapılan tahsilat tutarının ise 88.909,85 T¼rk Lirası olduğu, bakiye tutara yönelik açılan 54 davanın ise hâlen derdest olduğu,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAđ
Bakan